

NOVE POSTNE IN BRZOJAVNE PRISTOJBINE.

Na podlagi člena 3. zakona o pošti, brzajavu in telefonu je prometni minister v sporazumu s finančnim ministrom in s soglasjem predsednika ministrskega sveta sklenil, da se spodaj navedene poštna in brzajavna pristojbina takole izpreme:

V TUZEMSKEM PROMETU.

1. Pisma. A) V krajevnem prometu do 20 gr 1 Din, nad 20 gr kakor v medkrajevnem prometu. B) V medkrajevnem prometu do 20 gr 1.50 Din, nad 20 do 50 gr 2 Din, nad 50 do 250 gr 3.50 Din, nad 250 do 500 gr 5 Din, nad 500 do 1000 gr 10 Din.

2. Dopisnice, odprte, komad 75 par.

3. Priporočena pošiljke. A) Pristojbina za priporočene v lokalnem prometu 2 Din. — B) Pristojbina za priporočene v medkrajevnem prometu 3 Din.

4. Pisma z označeno vrednostjo. A) Po teži (kakor za priporočena pisma). B) Po vrednosti, dosedanje pristojbine.

5. Zavoji (paketi). A) Po teži, do 1 kg 3 Din, nad 1 kg do 5 kg 8 Din, nad 5 kg do 10 kg: prvi pas do 100 km 10 Din, drugi pas do 300 km 15 Din, tretji pas nad 300 km 20 Din. Nad 10 kg do 15 kg: prvi pas 15 Din, drugi pas 22 Din, tretji pas 36 Din. Nad 15 kg do 20 kg: prvi pas 30 Din, drugi pas 35 Din, tretji pas 40 Din. B) Po vrednosti: iste pristojbine kakor za pisma z označeno vrednostjo.

6. Nakaznice. A) Pristojbina za nakaznice znaša: do 50 Din 2 Din, do 100 Din 3 Din, do 300 Din 4 Din, do 500 Din 5 Din, do 1000 Din 6 Din, do 2000 Din 8 Din, do 3000 Din 9 Din, do 4000 Din 10 Din, do 5000 Din 12 Din. V tej pristojbini je vsebovana tudi pristojbina za izplačilo nakaznice na domu. — B) Pristojbina za izplačilo na domu, ki se bo pobirala od prejemnika samo za nakaznice iz inozemstva in za čekovne nakaznice, znaša: do 50 Din 0.5 Din, do 100 Din 1 Din, do 500 Din 2 Din.

7. Brzajavna služba. A) Pristojbina za besedo 0.60 Din. B) Pristojbina za potrdilo 2 Din. Najnižja pristojbina je tista, ki velja za brzajavko z 10 besedami.

V MEDNARODNEM PROMETU.

Priporočena pisma. Pristojbina za priporočene v mednarodnem prometu znaša 4 Din. Sedanje pristojbine ostanejo še nadalje v veljavi, v kolikor niso izpremembe navedene. Plačevanje pristojbin se bo vršilo kakor do zdaj.

Vse nove pristojbine stopijo v veljavo dne 1. decembra 1931, razen pristojbin za zavoj nad 5 kg, ki stopijo v veljavo 1. marca 1932; do tega časa bo uprava pošte izdelala vse potrebno za določevanje pasov.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljutomeru priredi v nedeljo dne 22. t. m., popoldne ob pol dveh v Stročji vasi pri posestnikih gg. Janšovcu in županu Bobnarju sadjarski tečaj o jesenskem opravilu v sadovnjakih za Pristavo, Stročjo vas, Nunsko grabo, Presiko itd. Tečaj vodi srezki referent g. Žnidarič, ki bo kazal pravilno sajenje dreves, snaženje, obrezovanje, gnojenje itd. Pridite vsi člani, posebno pa mladina! Dobrodošli tudi vsi prijatelji sadjarstva! Za slučaj slabega vremena se vrši tečaj naslednjo nedeljo dne 29. novembra.

*

J. V.

Dokončevanje sadnih škodljivcev v jeseni.

Deblo drevesa, ki mu pripada prenos redilnih snovi med koreninami in drevno krono ter obratno, spada k najvažnejšim delom drevesa. Dovaja redilne snovi zemlje od sesalnih korenin

Ne odlagajte!

Zahtevajte še danes ugodne ponudbe in po nizki ceni vsakovrstna sadna drevesa in vinske trte od drevesnice J. Gradišnik, Smarjeta, pošta Celje.

nic k brstju in popju, a odvaja vse v listju drevesa in otom solčnih žarkov nabrane snovi h koreninam. Da zamore deblo drevesa to svojo nalogo brezhibno rešiti, je vsekakor potrebno, da ga ohranimo v vsakem oziru delazmožno. Predvsem je potrebno, da je skorja čim gladkejša, da se nebroj malih luknjic, ki predstavljajo dihalne organe, ne zamaši. Žalosten je pogled na sadno drevje, posebno na razmeroma še mlado, katerega debela so pokrita z mahom in lišaji. Opozoril bi pri tej priliki posebno na drevje ob raznih naših cestah, ki napravi na ljubitelja sadnega drevja naravnost porazen vtis. Skorja je zgrbančena, suha skorja visi v odlomkih z debel, mah in lišaj si je pripravil najboljšo podlago za razvoj — drevje ne poganja več, polagoma odмира ali pa dobiva starikavo lice. Tako drevje ne more dihati ter je mnogo bolj sprejemljivo za razne bolezni ter posebno še za razne škodljivce, ki jim pomenja zanemarjeno drevje pravi raj in najboljše pribežališče za čim uspešnejše razmnoževanje.

Brezsrčno bi bilo, ako takemu drevju ne bi pomagali in skrbeli za to, da mu omogočimo pravi razvoj. Od-

Fr. Ks. Meško:

Črna smrt.

VI.

Dnevi so lezli ljudem počasi in leno, kakor bi časov ura le še slabotno tiktakala in bi se namerala vsak hip ustaviti.

Julijsko solnce je žarelo in žgalo, da je vroča soparica, prava žerjavica, iz vse prepečene zemlje puhtela.

Pater Bernardin, ki je bil prišel prejšnjo pomlad iz osrednje redovne hiše na Dunaju v ptujski samostan in je prvi prinesel žalostno vest o morilki črni smrti, se je takega vročega popoldne proti koncu julija vračal z Dornave. Zjutraj je bil bral v dornavski podružnici sv. mašo, potem je na Dornavi in v sosednih vaseh bolnike spovedoval in na smrt pripravljaval.

Stopal je počasi. Bil je utrujen od dela, ves izmučen od vročine, in žalosten. Pred štirinajstimi dnevi mu je spodaj ob Ljutomeru kuga ugrabila mater. Izvedel je o njeni smrti, ko je bila že več dni v grobu. Zakaj za kužo umrle so takoj pokopali, in se nihče ni smel pogreba udeležiti. Dobrota je bila, da so jih

za to določeni pogrebci smeli na pokopališče nesti ali peljati — kjer je črna smrt silno razsajala, so jih pokopali večinoma kar zunaj pokopališča v skupnih grobovih in trupla ž živim apnom posuli. »Generalne instrukcije in proklamacije« so določale, da bi jih naj kar s krampi v grobe zavlekli.

Silno utrujenega se je čutil. In je premišljal, ni li smrt že tudi njeza zaznamovala. Morda ne bo materinega groba nikoli videl. A bi tako rad vsaj enkrat na njem pomolil.

Počasi so mu polzele med prsti jagode rožnega venca. Tiho in vdano je molil za dušni mir blage rajne. In tudi za vse, ki jih je danes spovedaval in sprevidel. Da bi jim Bog milostno zaželeno zdravje podelil; ali da bi jim vsaj smrtni boj olajšal, če so že smrti zapisani.

Utrudila ga je molitev, še bolj vročina, ki je kakor nevidni goreči valovi preplavljala vse polje in samotno, brezdrevesno cesto sredi polja.

Počasi, nekako okorno se je razgledal naokoli. In je videl vsepovsodi samo zapuščenosti, smrti sledove, nesreče bridki pečat. Grajsko polje je bilo pač obdelano, a ne prevestno; zakaj tudi moč valptove roke je oslabela ob grozi, ki je vso deželo polnila. Že huje zanemarjena je bila samostanska posesti snopi rži in pšenice so še stali ali ležali po njivah. Kdo naj jih spravi? Najbolj zapuščenost je bila za-

Biseri brez ceno.

Arabec je v puščavi zgrešil pot in ni več vedel, ne kje je, ne kam mu je iti. Hrane in vode je imel le malo s seboj in zato se je pojavila huda žeja, potem pa še glad. Taval je sem in tja ter je željno gledal, če ne bi kje videl kake zelenice, kakega človeka. Naenkrat je zapazil v pesku sled karavane, ki je šla tod. Novo upanje se mu je vsililo v dušo. Misli si je, da bo hodil po najdeni poti in da bo tako morda v kratkem času dohitel karavano. Ko je tako hodil, je naenkrat našel v pesku usnjato torbo. Brž jo je dvignil in je otipal skozi usnjo, da je v njej dosti okroglih reči. »Tj

stranitev lubja in razkave skorje je neobhodno potrebna, istotako radikalno čiščenje mahu in lišaja, ako hočemo od drevja zahtevati, da nam sploh kaj rodi, in ako rodi, da je sad tudi zdrav, lepo razvit in brez škodljivcev, ki ga napadajo.

Vsakoletno škropljenje, oziroma mazanje debela in debelejših vej baš na jesen bo pripomoglo, da dobiva drevje, oziroma debela gladkejšo skorjo in da postane odpornejše napram raznim škodljivcem, oziroma zajedalcem. O jesenskem škropljenju drevja, oziroma mazanju debela in debelejših vej smo se že v enem prejšnjih člankov podrobneje bavili, ponovno hočemo le naglasiti, da imamo na razpolago nebroj izbornih in preizkušenih sredstev, katera lahko pridenemo k apnu in ilovici in s to brozgo dobro namažemo vsa debela in debelejšje veje kolikor mogoče visoko. Kot izboren pridelek pri mazanju debel se je izkazal »Garkon«, ki se izdeluje v Celju. Z mazanjem samim pa ne obvarujemo samo posebno mlajše drevje pred pozebo, ampak dosežemo še poleg tega gladko in zdravo kožkar je baš za deblo najvažnejše.

Često zrastejo iz debela poganjki, ki jih je treba na vsak način odstraniti, ker odvzemajo radi ugodne lege preveč soka in se vsled tega bujno razraščajo.

Za pravilno rast mladega drevja je velike važnosti nadalje, da ga pravilno privežemo h kolu. Ne privezujemo mladega drevja morda z žico, ki se hitro zajo v deblo in povzroča zastoj v prevajanju snovi, oziroma ne privezujemo debela tako, da onemogoča vez enakomerni razvoj debeline debela. Pripomočki za privezanje mladega debela h kolu naj bodo nekoliko elastični in se naj po potrebi obnovijo. Najcenejše je vsekakor vezanje z vrbovjem, samo da je življenjska doba istega kratka.

Pri drevju na ekspaniranih mestih, kakor cestah, travnikih itd. je potrebno, da se debela zavarujejo, kar napra-

vimo na ta način, da jih obdamo s kolčki, ki jih povežemo zgóraj in v sredini med seboj. V zadnjem času se vporablja tudi že izgotovljene žične ograje v višini 1 do 1 in pol metra, katere je mogoče prav hitro sklopiti.

(Dalje sledi.)

*

Kotnik Zorko:

Vtisi s poučnega potovanja živinorejcev v Avstrijo.

(Dalje.)

Hitro je potekel večer in podati smo se morali v Breže, kjer je bilo za nas že pripravljeno prenočišče. Razdelili so nas v posamezne hotele in gostilne. Čeravno smo bili utrujeni, se vendar še nismo podali spat, ampak smo se pomenkovali s tamošnjimi ljudmi, ki so nam razkladali tamošnje gospodarske razmere. Ako ravno večinoma sami veliki posestniki, vendar občutijo današnjo krizo mogoče bolj, ko drugi mali posestniki. Položaj za kmeta v Avstriji ni rožnat. S strahom gledajo v bodočnost. Posebno jih tarejo davki, ki so še višji, kakor pri nas. Govorili so popolnoma odkrito, brez vsakega olepšavanja ali pretiravanja.

Poseben problem in nevaren problem je — brezposelnost. Ti ljudje morajo živeti — in na koga drugega pade to breme, ko na kmeta. Tukaj se posebno dobro vidi, da je res ravno kmet steber države. Toda razmere so že tako daleč, da je vprašanje, če bo kmet to tudi vzdržal.

Seveda pa ne smemo misliti, da so v teh okrajih sami veleposestniki. Ne, povprečno računajo v teh krajih, da pride na enega posestnika 10 do 15 glav živine. Svinj seveda več.

23. septembra.

Drugo jutro smo se podali v okolico Brež. Ogleдали smo si najprvo posestvo g. Nagele. Novost za nas je bila jama za ensilažo in sicer kar tam, kjer za to pripravljena krma raste. Ta jama je popolnoma enostavno narajena. Globoka pol metra, široka 4 metre in

nekaj nad 10 metrov dolga. Prednost te jame je v tem, da ne stane mnogo, da se narediti kar na mestu, kjer krma raste in da se prst, ki se izkoplje, porabi zato, da se potem, ko je že vsa krma skupaj in stlačena, s to prstjo pokrije. Taka naprava bi bila priporočljiva tudi našim posestnikom, ker je popolnoma enostavna in poceni.

Po tem ogledu smo se podali na njegovo planinsko posestvo, ki leži okoli 1200 metrov visoko. Tu se nahaja tudi mlekarška šola — Melkereichule. To šola obiskuje po 16 fantov od začetka oktobra do konca marca. Na tem posestvu ima g. Nagele 21 krav, 21 telet in nekaj svinj. Ko smo prispeli na planinski pašnik, nas je iznenadilo lepo ubrano zvonjenje. Kmalu smo videli, krave so bile ravno na pašni, da ima vsaka krava okrog vratu širok usnjen trak, na katerega je pritrjen zvonček. Vsak zvonček pa ima drug glas. Še neko drugo posebnost smo opazili. V ograjenem prostoru je bilo okrog 50 drevesc. Na prvi pogled bi človek lahko zamenjal ta drevesca, seveda po obliki listov, z mladimi kostanjevimi drevesci, po debelu z višnjami. Ko pa smo si pogledali drevesca pobliže, smo takoj uganili, da so to neke vrste črešnje. In res, to so takozvane Knorpelkirsche, ki so zrele šele v avgustu. Posestnik jih je naročil iz Tirolskega. Imajo pa to prednost, da pridejo v tem času na trg brez konkurence in se prav dobro vnovčijo.

St. Salvator.

Prišedši s planine, smo obiskali veliko živinsko razstavo marijadvorske pasme, ki jo je priredila zveza živinorejskih zadrug.

Zdelo se nam je, da je ta razstava nekaj kmečki praznik. Dopoldne se je vršil ogled živine po komisijah. V teh komisijah imajo veliko besedo kmetje sami in to seveda praktični živinorejci. Po ogledu se je vršilo določevanje nagrad.

Živine je bilo zelo mnogo na razstavnem prostoru. In to samo prvovrstna živina. Razdeljena je bila po oddelkih — stari biki, mladi biki, krave, telice itd. Določevanje se vrši po sistemu 20 točk. Ozira se pri tem posebno na rodovnik, mlečnost, na tvorbo mesa itd. Pravijo, da je na ta način sodba pravilnejša.

To določevanje je seveda lažje že radi tega,

so gotovo dateljni ali orehi, si je mislil in vesel je bil, da bo našel vendar nekaj hrane. S tresočo se roko je začel odpirati torbo. Kaj je našel v njej? Sami veliki, dragoceni biseri so se svetili iz torbe. Kako bi se bil Arabec drugače razveselil tega, kar je našel, zdaj pa je vzdihnil: »Oh, samo biseri so!« in je torbo brezbrizno zopet vrzel v stran. Tako se včasih izpremeni cena predmetov!

Kdo je ukradel ribe?

Manjkalo precejšnje število najlepših rib. Ogorčenost je bila splošna, ker so vaščani zelo pazili na ribe, da jim prinese prodaja za

sebna last. Večinoma nepožeto je stalo in ležalo žito na njivah in se je v grozni soparici parilo in pražilo.

Kdo bi naj tudi delal? Ali smrti zapisani? In za koga bi naj spravljali? Za smrt? Za mrličje? Zakaj kdo bo jutri še živ, kdo mrtev? Kdo bo kruh jedel, kdo bo črvom hrana?

Ljudje so rajši pili, peli in plesali, ali obupavali, preklinjali sebe, svet in Boga. Drugi so romali od cerkve do cerkve, da bi s pokoro in molitvami od Boga usmiljenje izprosili in izsilili. Preklečali so, posamič ali v gručah, po dneve in dolge noči pred poljskimi kapelicami in znamenji na križpotih, molili, ječali, po usmiljenju zdihovali in kričali. Marsikogar se je od dolgega posta, od telesne izmučenosti in duševne napetosti in groze lotila verska blaznost. Vzel je bič, vrv ali palico, tudi železo, kar je pač dobil in najprej našel. Slekkel se je sredi ceste, pred križem ali kapelico, in se je do krvi, do popolne onemoglosti bičal.

»Sedaj mi moraš prizanesti, o Bog, če si res usmiljen ali vsaj pravičen! Poslal si angela svojemu Sinu, ko si videl, kako na Oljski gori v strašnih bolečinah in v krvi omaguje, usmili se tudi mene! Prizanesi, prizanesi!«

Kakor nalezljiva bolezen, kakor črna smrt sama, se je ta blaznost in besnost prijemala še drugih. In so bičali drug drugega, moški žene, dekleta

in deklice, ženske može, fante in dečke. Padale so vse meje dostojnosti in sramu. Prav tisti, ki so tako glasno in vsiljivo k Bogu za usmiljenje kričali, so tepali vse njegove zapovedi. Kakor bi se nebesom in Bogu v lice rožali, kakor bi z molitvami njegovo moč zasramovali, so med molitvami in zdihi vsi zblazneli grešili. Kakor če bi vode nenadoma začele teči po strugah navzgor, je bilo vse narobe.

Polje je ob tem ostalo neobdelano. Zemlja, mati in rednica, se je čutila zapuščeno in užaljeno. Pa je svoj blagoslov odrekla. Se kar je pognalo in vzkliko, ni raslo. Dih smrti je moril tudi v prirodi. Vse je zvenelo, vse usehnilo, kamor je stopila, kjer je šla mimo nevidna morilka, romajoča in moreča po deželi od jutra do večera, od večera do zore, od vzhoda do zahoda, od juga do severa.

Od zgoraj pa je žgal in palil srd božji v solncu, romajočem po neskončni, goreči puščavi nebesni polagoma in leno, kakor bi bilo tudi na smrt utrujeno ali do otrpelosti in ohromelosti zavzeto in prestrašeno po strašni moriji, ki jo je zrla na zemlji.

Pod tem pekočim nebeškim ognjem je oče Bernardin počasi prišel v mesto, do cerkvice sv. Ožbalt, sezidane na mestu, kjer je leta 856 škof Ožbalt na razvalinah starega Marsovega templja postavil kapelico svojemu patronu na čast.

V žalostne misli zatopljen, razmišljajoč, kaj čas